

Innst. 186 S

(2010–2011)

Innstilling til Stortinget fra helse- og omsorgskomiteen

Dokument 8:9 S (2010–2011)

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Bent Høie, Sonja Irene Sjøli, Svein Harberg og Elisabeth Aspaker om bedre helsetjenester på nett

Til Stortinget

Sammendrag

Det fremmes i dokumentet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en handlingsplan for å etablere en offentlig nettbasert helseportal med følgende elementer:

- kvalitetssikret og oppdatert informasjon om helse, samt ulike sykdommer og lidelser
- god informasjon om helsetjenesten og ulike helsetilbud
- informasjon om kvalitet og ventetider
- informasjon om pasientrettigheter og instanser som kan bistå med å ivareta disse rettighetene
- mulighet for elektronisk kommunikasjon med helsetjenesten, eksempelvis timebestilling
- gi pasienten innsyn i sin egen journal, og mulighet for å få informasjon om prøvesvar, henvisninger osv.»

Forslagsstillerne framholder at for å nå målet om å sikre gode og likeverdige helsetjenester til alle er det en forutsetning med god informasjon om helserelevante spørsmål og helsetjenestens tilbud.

Det vises til undersøkelser som viser utstrakt bruk av Internett som kilde til helseinformasjon og at tilliten til denne informasjonen er stor.

Forslagsstillerne mener det er behov for å gi publikum kvalitetssikret og oversiktlig helseinformasjon, og at den offentlige helsetjenesten bør ha et redaktøransvar for nettbaserte informasjonstilbud.

Det vises til erfaringer fra Danmark og til at det der er opprettet en offentlig nettbasert helseportalsom gir informasjon om helse, pasientrettigheter og helsetjenesten. Videre gir denne tjenesten pasientene innsyn i egen journal og mulighet for å fornye resepter, bestille konsultasjoner og få informasjon om prøvesvar. Nettportalen inneholder også informasjon om ventetider og om kvalitetsmålinger av ulike helsetilbud. Det gis informasjon til helsepersonell gjennom den samme portalen. Det vises også til at det i Storbritannia er opprettet et tilsvarende tilbud.

Det framholdes at det i Norge er gjennomført flere forsøk med nettbaserte helsetjenester, herunder tilbud som gir pasienten innsyn i egen journal. Forslagsstillerne mener at en offentlig helseportal bør gi alle pasienter tilgang til egen journal, forutsatt at personvernet ivaretas, og at dette vil styrke pasientens innsikt i og innflytelse over egen behandling og også skape kontakt og nettverk mellom pasienter.

Det påpekes at en offentlig helseportal med informasjon om helse, helsetjenester og behandlingsforløp, samt mulighet for kommunikasjon med pasienten, er helt i tråd med målsettingene i planen Samspill 2.0 Nasjonal strategi for elektronisk samhandling i helse- og omsorgstjenesten.

Det understrekes at en offentlig, nettbasert helseportal også må inneholde informasjon om kvalitetsmålinger i helsetjenesten, og at det må utvikles flere kvalitetsindikatorer og foretas sammenlikninger av kvalitet på tvers av institusjoner.

Forslagsstillerne mener også at det bør være mulighet for at pasientene kan gi sine vurderinger av helsetjenesten i nettportalen, og at det må utarbeides

løsninger som sikrer relevante tilbakemeldinger, og som ivaretar personvernet også for helsepersonell.

Det framholdes særskilt at det må stilles særlig strenge krav til personvernet ved behandling av helseopplysninger, og at slike opplysninger må beskyttes mot uberettiget innsyn. Forslagsstillerne mener det må stilles krav om samtykke fra pasienten for at den enkeltes personlige opplysninger skal være tilgjengelige i en slik tjeneste. Det påpekes at en nettbasert helseportal også kan gi bedre personvern, eksempelvis ved at pasienten får oversikt over hvem som har fått tilgang til private helseopplysninger gjennom loggføring av innsyn i journal.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Tore Hagebakken, Are Helseth, Tove Karoline Knutsen, Sonja Mandt og Wenche Olsen, fra Fremskrittspartiet, Jon Jæger Gåsvatn, Kari Kjønås Kjos og Per Arne Olsen, fra Høyre, lederen Bent Høie, Sonja Irene Sjøli og Erna Solberg, fra Sosialistisk Venstreparti, Geir-Ketil Hansen, fra Senterpartiet, Kjersti Toppe, og fra Kristelig Folkeparti, Laila Dávøy, vil understreke betydningen av at helsesektoren tar i bruk informasjonsteknologi på bred basis til informasjon og kommunikasjon mellom ulike aktører innen helsevesenet og mellom helsesektoren og pasienter/brukere.

Komiteen viser til at regjeringen har satt i gang et arbeid med å styrke IKT-satsingen innen helsevesenet. God informasjon til alle om helsetjenestenes ulike tilbud og andre helserelaterede spørsmål er viktig for å kunne gi likeverdige helsetjenester over hele landet. Regjeringen har derfor iverksatt flere tiltak, blant annet beskrevet i Samspill 2.0 (2008–2013) Nasjonal strategi for elektronisk samhandling i helse- og omsorgssektoren.

Komiteen vil peke på at regjeringen i statsbudsjettet for neste år i Prop. 1 S (2010–2011) har foreslått at det bevilges midler til å etablere en felles nasjonal helseportal for helseinformasjon, og at Stortinget har sluttet seg til dette. I svarbrev av 17. desember 2010 fra helse- og omsorgsministeren til komiteen vedrørende foreliggende representantforslag går det fram at pasienter, brukere og pårørende gjennom nasjonal helseportal vil få tilgang til kvalitetssikret informasjon om sykdom og behandling, om ulike helsetilbud og ventetider, samt veiledning om rettigheter og støtteordninger. Også andre tjenester som bytte av fastlege, oversikt over egne resepter og egenandeler vil gjøres tilgjengelig.

Komiteen støtter dette og legger til grunn at personvernet ivaretas på en sikker og god måte i arbeidet med portalen.

Komiteen viser til at arbeidet med helseportalen nå er i gang, og at oppstart av drift er planlagt i juni 2011. Komiteen noterer seg også at portalen deretter skal videreutvikles med supplerende innhold som for eksempel elektronisk timebestilling, innsyn i egne journalopplysninger, fjernkonsultasjoner, dialog mellom bruker og helsetjenesten, fornying av resepter og annet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, vil peke på at regjeringens pågående arbeid med nasjonal helseportal ivaretar de viktigste oppgavene et slikt tilbud skal tjene, og er tilfreds med at portalen vil bygges ut med flere funksjoner etter hvert – blant annet i tråd med økende og bedre bruk av IKT for samhandling mellom institusjoner og nivåer i hele helse- og omsorgssektoren.

Flertallet foreslår at dokumentet vedlegges protokollen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener det er viktig at en fra starten av i arbeidet med å etablere en offentlig nettbasert helseportal har gjennomtenkt hva som bør være målet med portalen, og hvilke funksjoner som en slik portal skal kunne tilby. Disse medlemmer viser til at www.helsenorge.no nå er under oppseiling, og at det nå er bred aksept for å innføre en nettbasert helseportal. Disse medlemmer viser til at det derfor i representantforslaget er lagt vekt på hvilke funksjoner en slik portal bør ha. Disse medlemmer mener at vesentlige funksjoner vil måtte være:

- En informasjonsskilde for borgerne om deres egen helse.
- At borgeren kan benytte portalen til å dele informasjon om sin helsetilstand med sin fastlege og spesialisthelsetjenesten.
- Trygg tilgjengeliggjøring av funksjonalitet for at pasienter skal kunne diskutere med andre pasienter med tilsvarende diagnoser innenfor en trygg og anonym ramme.
- En samhandlingsarena der pasient, primærhelsetjeneste og spesialisthelsetjeneste møtes med bakgrunn i et felles informasjonsgrunnlag om pasienten.
- At pårørende kan ta et hovedansvar for et familie-medlems helse, f.eks. når voksne barn tar ansvar for sine eldre og syke foreldre, eller foreldre som skal følge sine barns sykehistorie.

- Kvalitetssikret og oppdatert informasjon om diagnoser, sykdommer og aktuelle helsespørsmål.
- God informasjon til borgere om helsetjenesten knyttet til diagnoser vedkommende selv har, og hvilke rettigheter som følger med.
- Informasjon om helseforetakenes tjenester, kvalitet og ventetider på behandling.

På denne bakgrunn mener disse medlemmer at det vil være en fordel om regjeringen kommer med et gjennomarbeidet forslag om en nettbasert helseportal til Stortinget. Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen på egnet måte fremme en sak om å etablere en nettbasert nasjonal helseportal. Saken skal inneholde målsettinger med portalen, hovedinnhold og fremdrift for etablering.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen på egnet måte fremme en sak om å etablere en nettbasert nasjonal helseportal. Saken skal inneholde målsettinger med portalen, hovedinnhold og fremdrift for etablering.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

Komiteen viser til representantforslaget og merknadene og råår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:9 S (2010–2011) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Bent Høie, Sonja Irene Sjøli, Svein Harberg og Elisabeth Aspaker om bedre helsetjenester på nett – vedlegges protokollen.

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 3. februar 2011

Bent Høie

leder

Tove Karoline Knutsen

ordfører

Vedlegg

Brev fra Helse- og omsorgsdepartementet v/statsråden til helse- og omsorgskomiteen, 17. datert desember 2010

Dok. 8:9 S (2010–2011) - representantforslag fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Bent Høie, Sonja Irene Sjølie, Svein Harberg og Elisabeth Aspaker om bedre helsetjenester på nett

Det vises til Dokument 8:9 S (2010–2011) fra Stortinget ved oversendelse 2. desember 2010.

I fremlegget ber stortingsrepresentantene Erna Solberg, Bent Høie, Sonja Irene Sjølie, Svein Harberg og Elisabeth Aspaker regjeringen utarbeide en handlingsplan for å etablere en offentlig nettbasert helseportal med følgende elementer:

- kvalitetssikret og oppdatert informasjon om helse,
- samt ulike sykdommer og lidelser
- god informasjon om helsetjenesten og ulike helsetilbud
- informasjon om kvalitet og ventetider
- informasjon om pasientrettigheter og instanser
- som kan bistå med å ivareta disse rettighetene
- mulighet for elektronisk kommunikasjon med helsetjenesten, eksempelvis timebestilling
- gi pasienten innsyn i sin egen journal, og mulighet for å få informasjon om prøvesvar, henvisninger

God informasjon både om helserelaterte spørsmål og om helsetjenestens tilbud er en viktig forutsetning for mål om å sikre gode og likeverdige helsetjenester til alle. Videre er det viktig å legge til rette for økt pasient- og brukermedvirkning. Helse- og omsorgssektoren må i mye større grad enn i dag involvere pasientene og brukerne, og gjøre det mulig

å være en aktiv deltaker i spørsmål og problemstillinger rundt egen helse. Dette gjelder både med tanke på forebygging og underveis i et behandlingsforløp.

Det finnes i dag en rekke nettsteder, men ikke én felles inngangsportale for helseinformasjon. Erfaring fra andre land viser at informasjon, selvbetjening og dialog på nett kan bedre behandlingen og samtidig gi innsparing.

Regjeringen har derfor allerede foreslått i budsjettet for 2011 (Prop. 1 S 2010–2011, kap 720 post 21), at det bevilges midler til å etablere én nasjonal felles inngangsportale for helseinformasjon, en Nasjonal Helseportal. Stortinget har gjennom sin behandling av statsbudsjettet sluttet seg til forslaget, jf Innst 11 S (2010–2011). Målet er å etablere en nasjonal tjeneste som inkluderer både netjtjenester og telefontjenester. Helsedirektoratet er godt i gang med dette prosjektet.

I den nasjonale helseportalen vil pasienter, brukere og pårørende få enkel tilgang til relevant og kvalitetssikret informasjon om sykdom og behandling, om tjenestetilbudet i sektoren, ventetider, samt veiledning om rettigheter og støtteordninger. Det legges også opp til at tjenester som bytte av fastlege, oversikt over egne resepter og innbetalte egenandeler skal være tilgjengelig.

Helseportalen planlegges å være i drift i juni 2011. Portalen skal deretter løpende videreutvikles med supplerende innhold og mer funksjonalitet som f.eks elektronisk timebestilling, innsyn i egne journalopplysninger, fjernkonsultasjoner, dialog mellom bruker og tjeneste, fornying av resepter med mer.